

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü

2019 Pazar Verileri

Haziran 2020

İçindekiler

1 ÇALIŞMANIN PAYDAŞLARI

Alt sektör kategorileri için faydalanılan veri kaynakları ve işbirliği yapılan paydaşlar

2 ÇALIŞMANIN KAPSAMI

Çalışma dahilinde değerlendirilen alt sektörler ve bu alt sektörlerce üretilen ürün ve hizmet türleri

3 TOPLAM SEKTÖR BÜYÜKLÜĞÜ

Türkiye Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörünün toplam büyüklüğü

4 SEKTÖR ALT KATEGORİLERİNİN BÜYÜKLÜĞÜ

Bilgi Teknolojileri Donanım, Yazılım, Hizmet; İletişim Teknolojileri Donanım ve Elektronik Haberleşme alt sektörlerinin büyüklükleri

5 DİĞER SEKTÖREL VERİLER

İhracat yapılan ülkeler ve ihracat tutarları, istihdam, alınan teşvik türleri ve toplam teşvik tutarı, sektörde yaşanan problemler, yatırım alanları, sektörün etki alanları

Çalışmanın paydaşları

Proje Danışmanı

Deloitte.

Proje Veri Ortakları

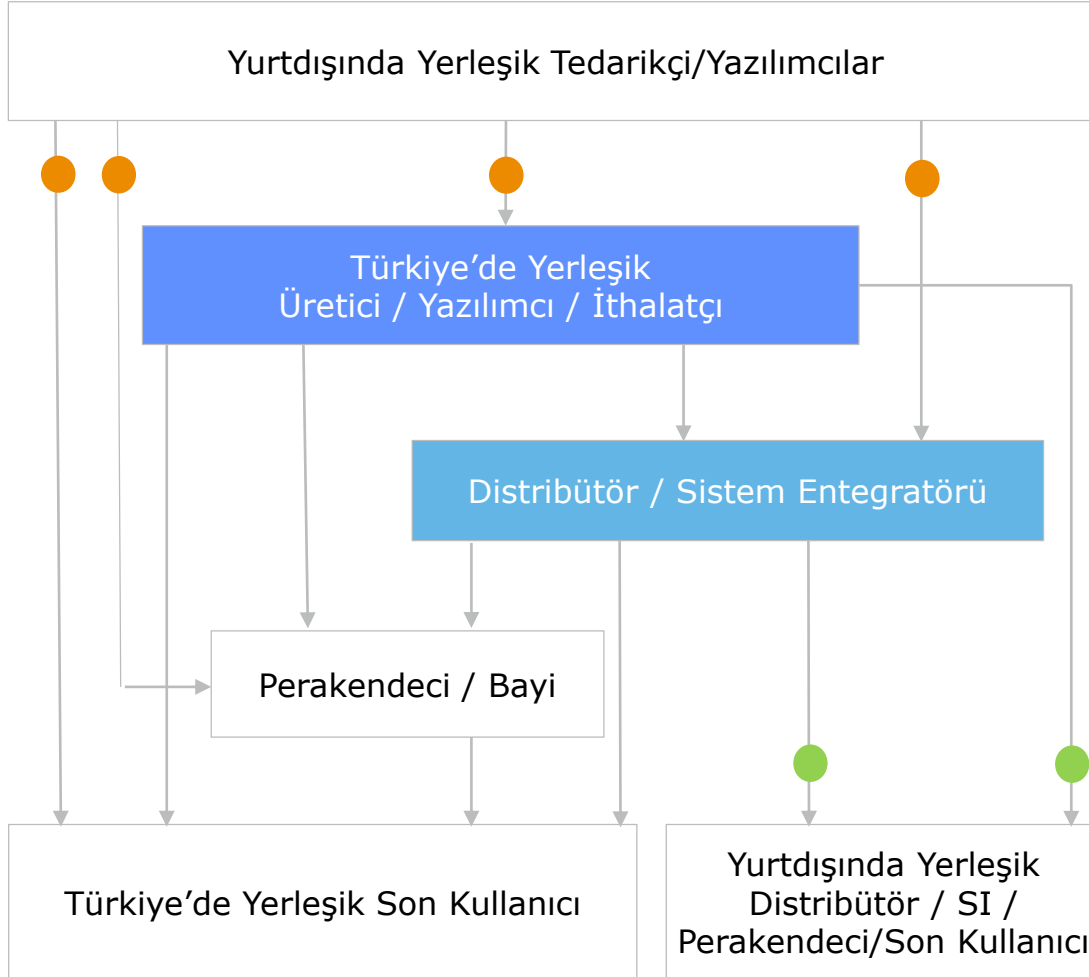

Çalışmanın kapsamı

TÜBİSAD'ın 2012 yılından bu yana yürüttüğü Pazar Verileri çalışması, son 7 yıldır Deloitte ile birlikte standart bir kapsam ve metodoloji doğrultusunda sürdürülmektedir

Ölçümleme metodolojisi

Sektör büyüklüğü 'bottom-up' bir ölçümleme metodu ile hesaplanmakta ve kontrolleri yapılmaktadır.

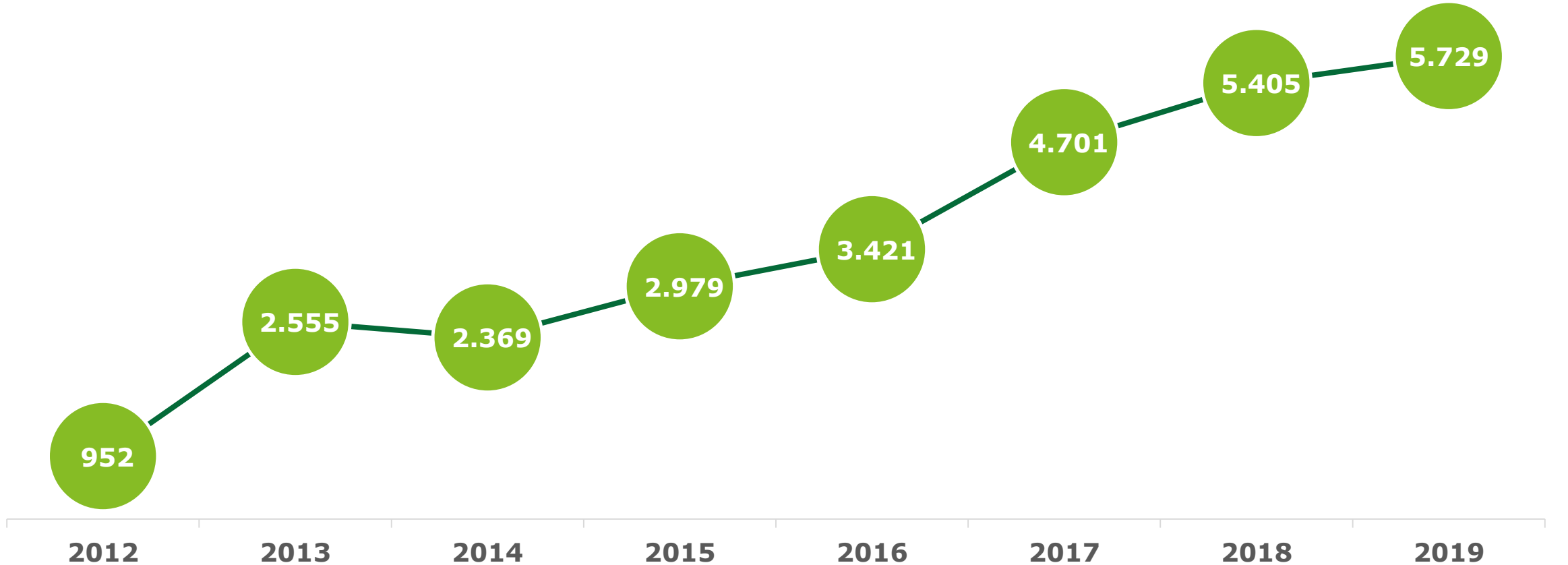
Sektör şirketlerimizin yürütülen anket çalışması aracılığıyla sağladığı verilere ek olarak, BTK, Context, SASAD, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi kurumların verilerinden de faydalanılmaktadır.

- Veriler toplanırken sektör büyüklüğü mükerrer hesaplamaya engel olacak şekilde ayrıştırılmaktadır
- Firma büyüklükleri farklı kırılımlarıyla birlikte toplanmaktadır:
 - Son kullanıcı vs aracı satış
 - İthalat vs ihracat
 - Ürün ve hizmetlerin menşei
 - Teknokent payı

● = İthalat
● = İhracat

Çalışma kapsamında yer alan sektör oyuncuları

Pazar verileri çalışması kapsamında toplanan tüm veriler sektör şirketlerimiz tarafından sağlanmaktadır. Çalışmamız kapsamında yer alan şirket sayısı son yedi yıl boyunca beş kattan fazla artarak 2019 yılında 5.729'a ulaşmıştır

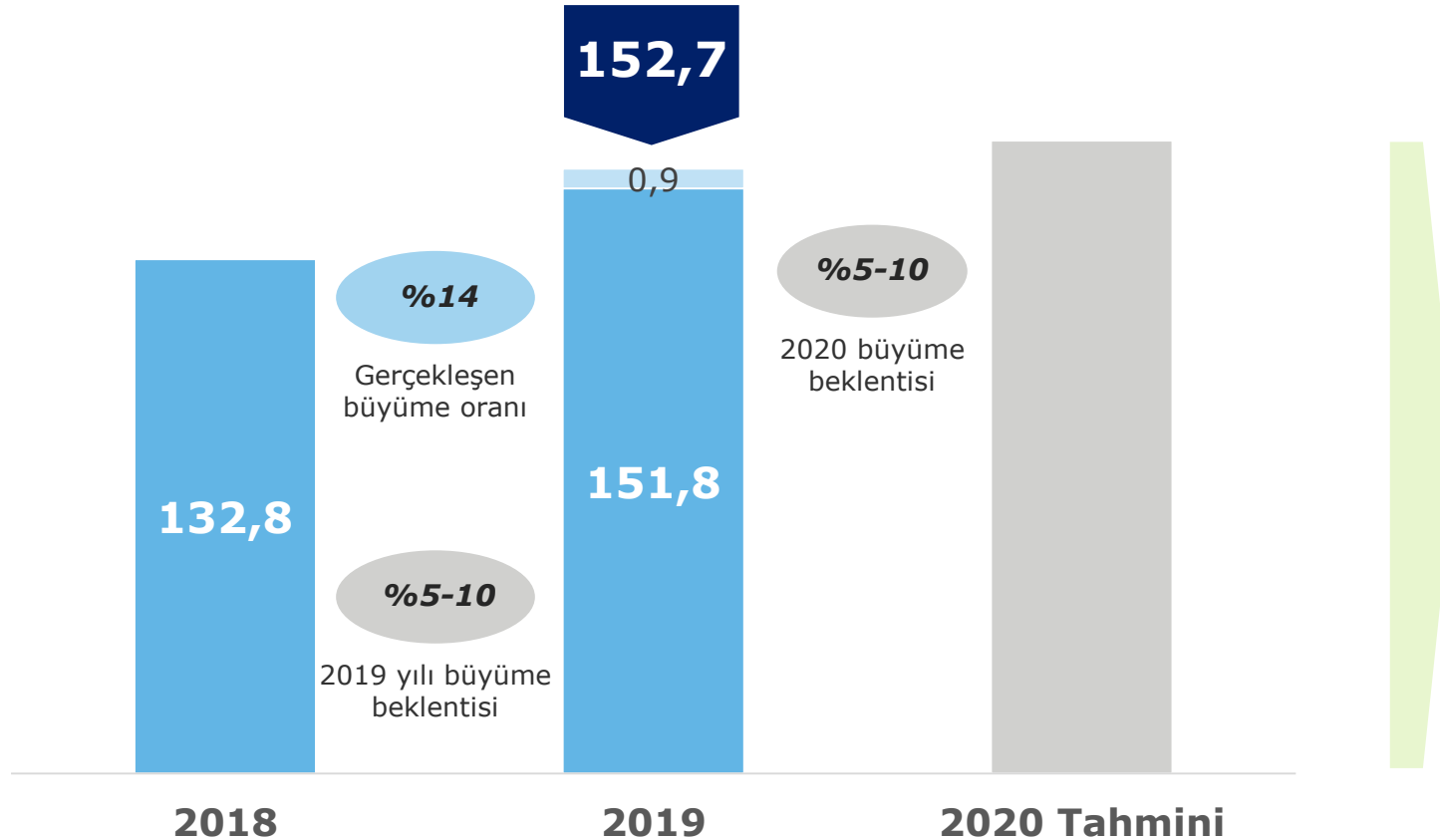

Toplam sektör büyüklüğü (milyar TL)

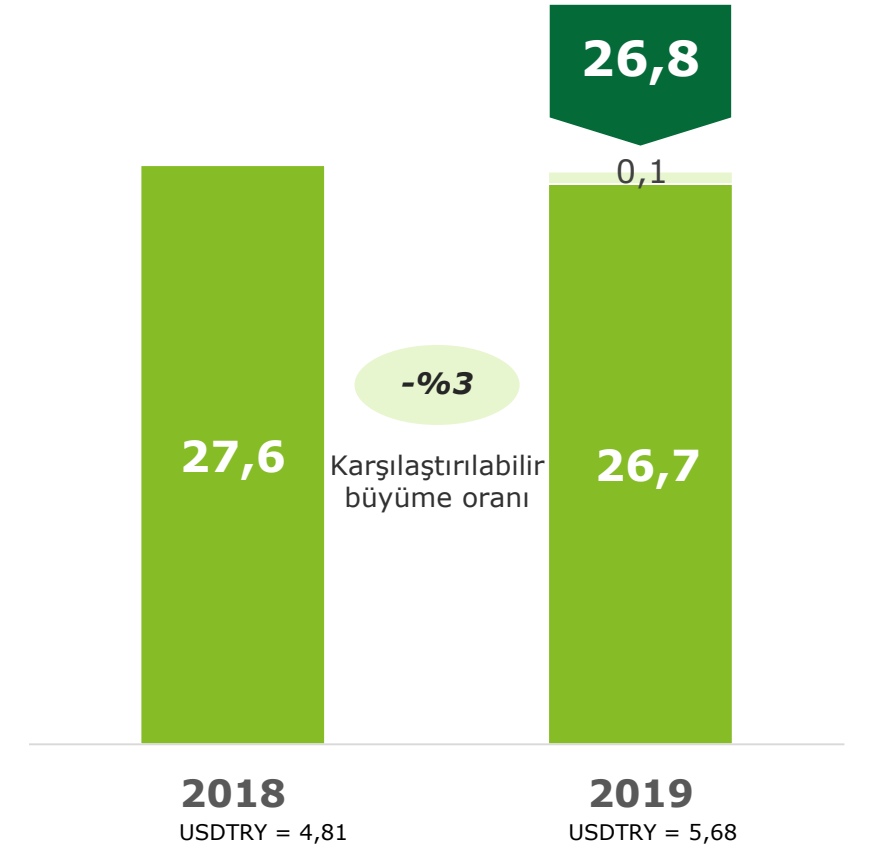
Türkiye bilişim pazarı TL bazında %14 büyüyerek 152,7 milyar TL'e erişirken; dolar bazında %3 küçülerek 26,8 milyar dolara inmiştir

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Büyüklüğü

(milyar TL)

(milyar USD)

Yıllık değişimler, karşılaştırılabilir büyüme oranlarını ifade etmektedir

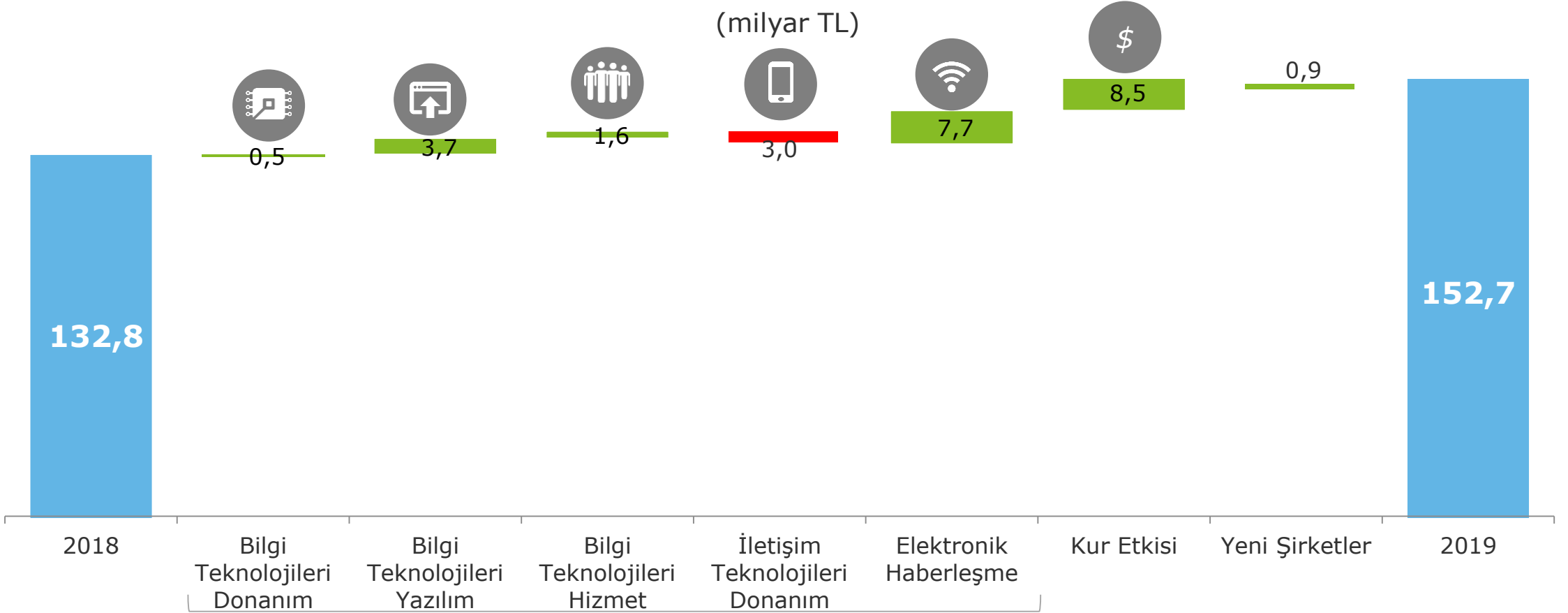
Ölçümlemeye yeni eklenen şirketlerin büyüklüğü

Sektör büyüme bileşenleri

Kur etkisi ve elektronik haberleşme, sektör büyümesine sırasıyla 8,5 ve 7,7 milyar TL katkıda bulunmuştur

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar 2018-19 Büyüme Bileşenleri

(milyar TL)

TL Değişim

Not: Yuvarlama nedeniyle toplamlar arasında farklılıklar olabilmektedir.

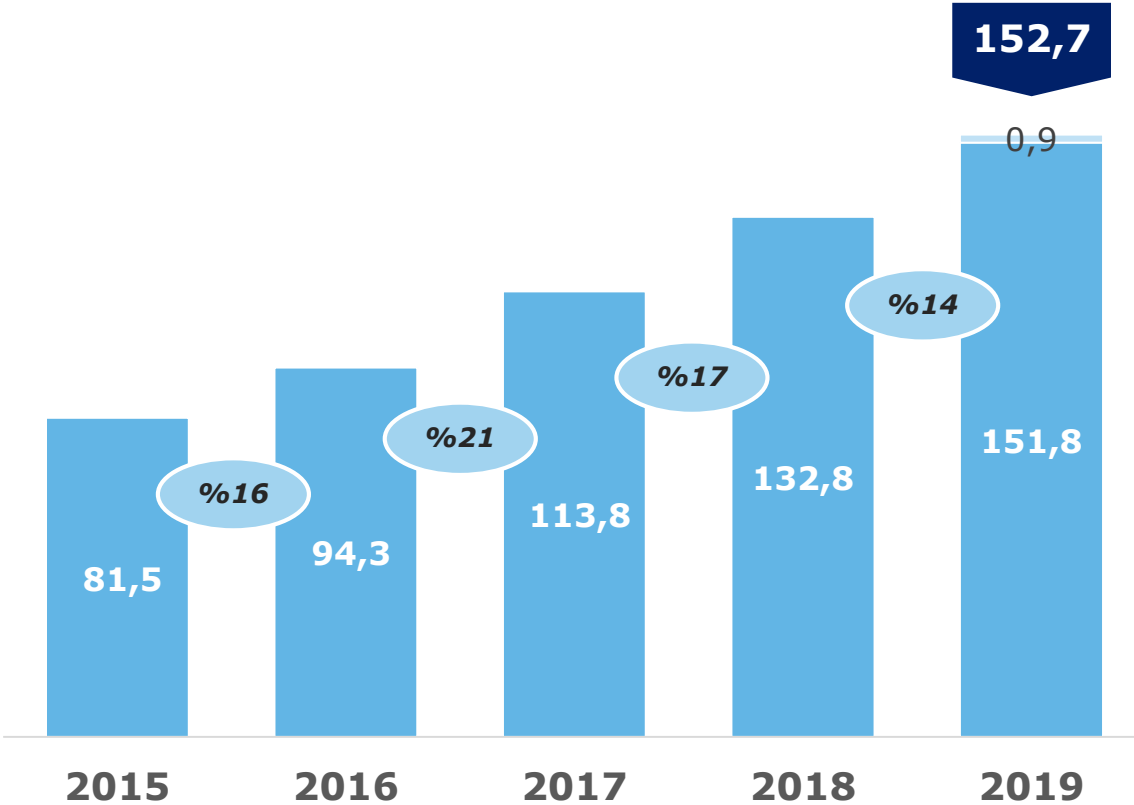
© 2020 Deloitte Danışmanlık A.Ş.

Toplam sektör büyüklüğü (milyar TL ve USD)

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Büyüklüğü Gelişimi

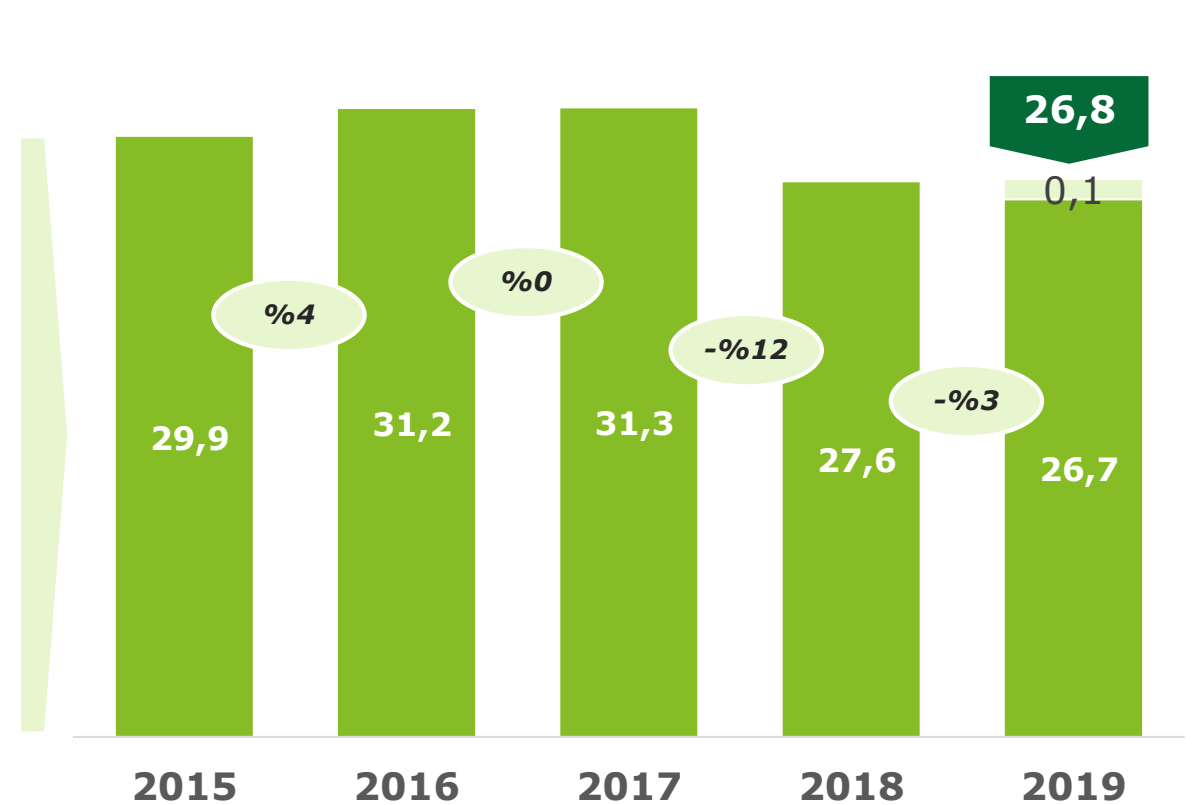
(milyar TL)

Yıllık Ort. Büyüme:
%17

(milyar USD)

Yıllık Ort. Büyüme:
-%3

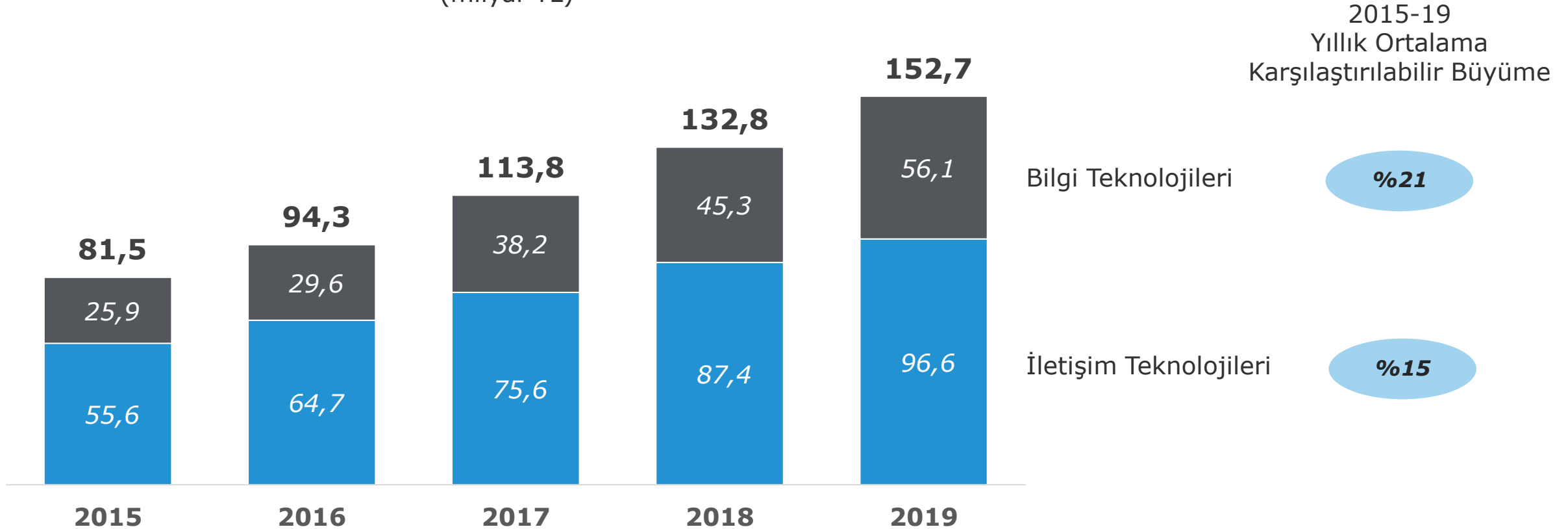

Yıllık değişimler, karşılaştırılabilir büyüme oranlarını ifade etmektedir

Ölçülemeye yeni eklenen şirketlerin büyüklüğü

Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazar kırılımı – milyar TL

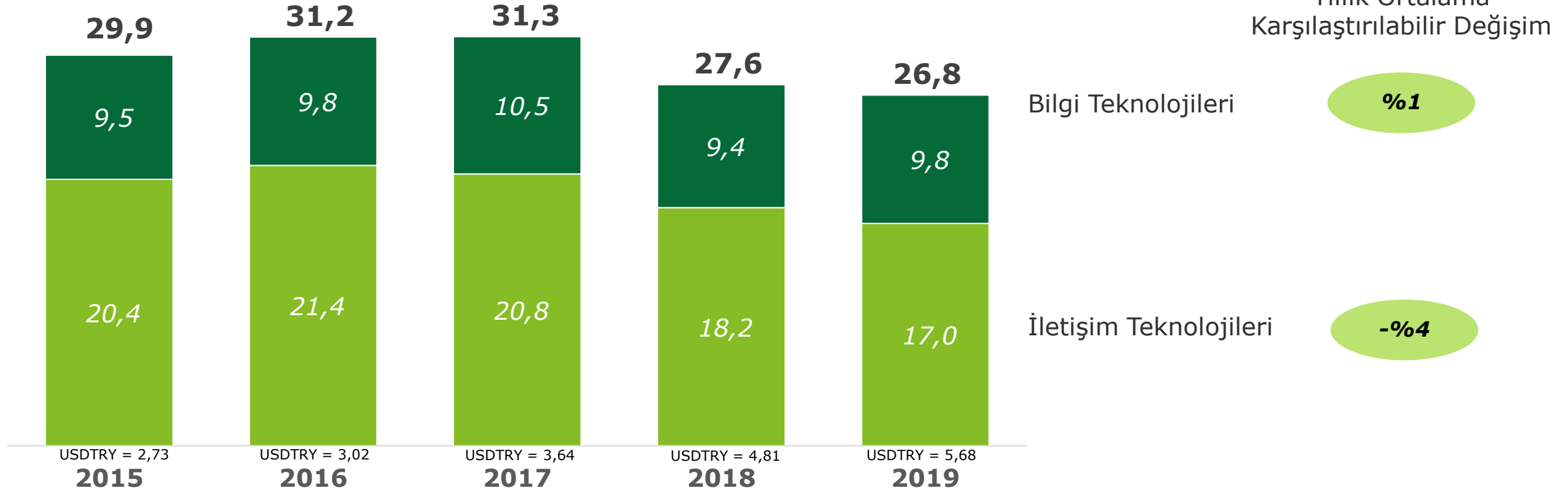
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Büyüklüğü (milyar TL)

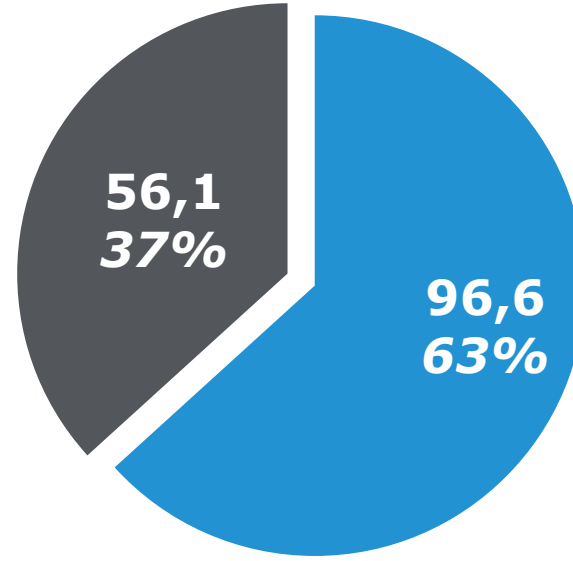
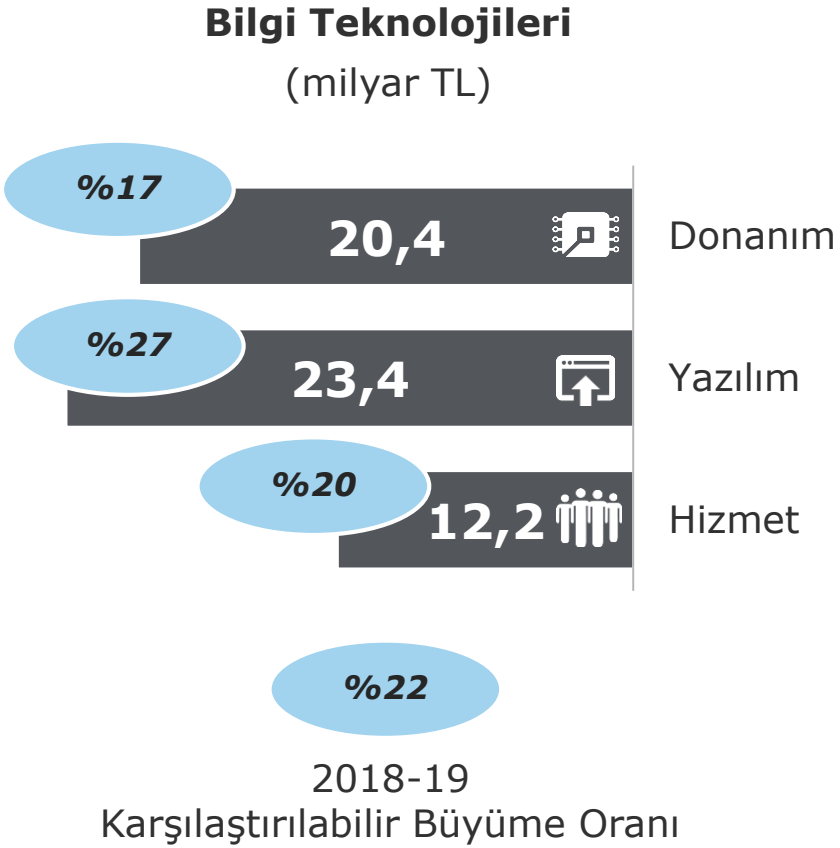
Not: Yuvarlama nedeniyle toplamlar arasında farklılıklar olabilmektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazar kırılımı – milyar USD

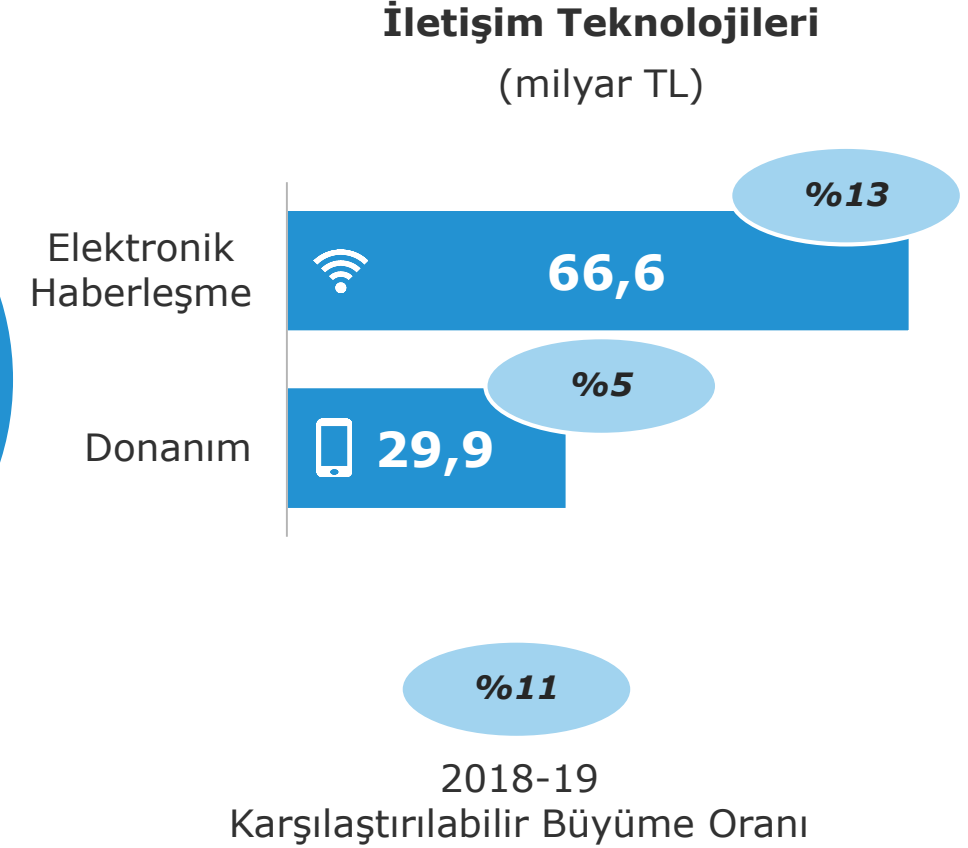
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Büyüklüğü
(milyar USD)

Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü alt kategorileri

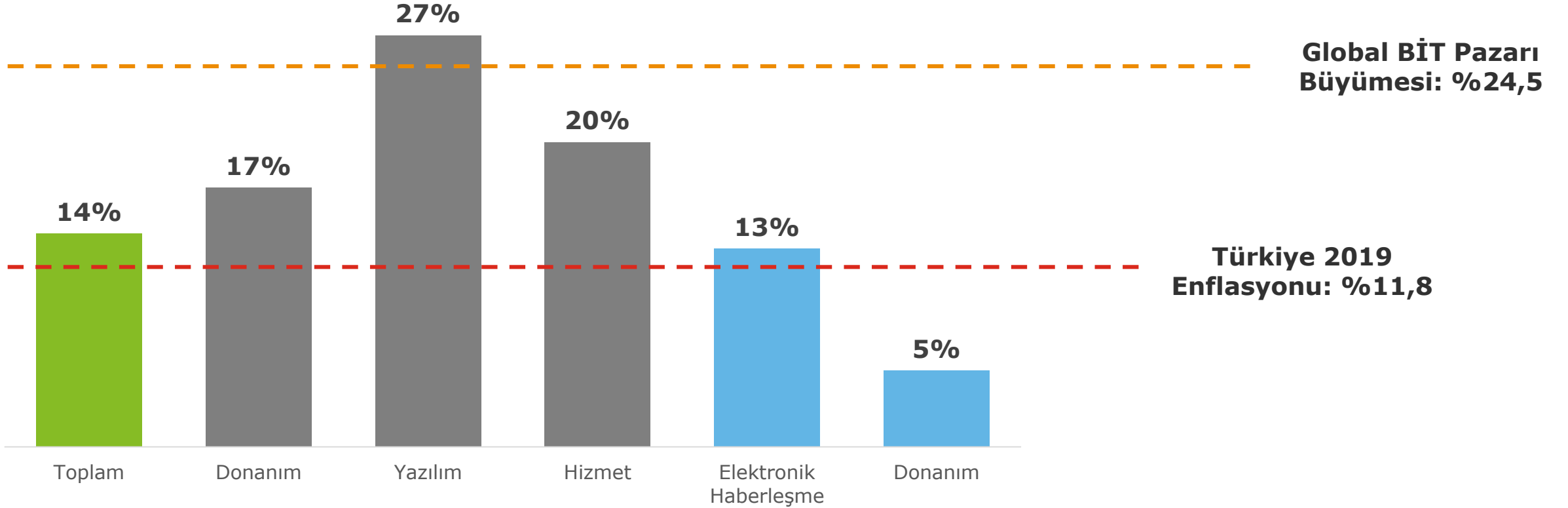
2019

2019 Büyüme Performansı Karşılaştırması

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Büyümesi, 2019

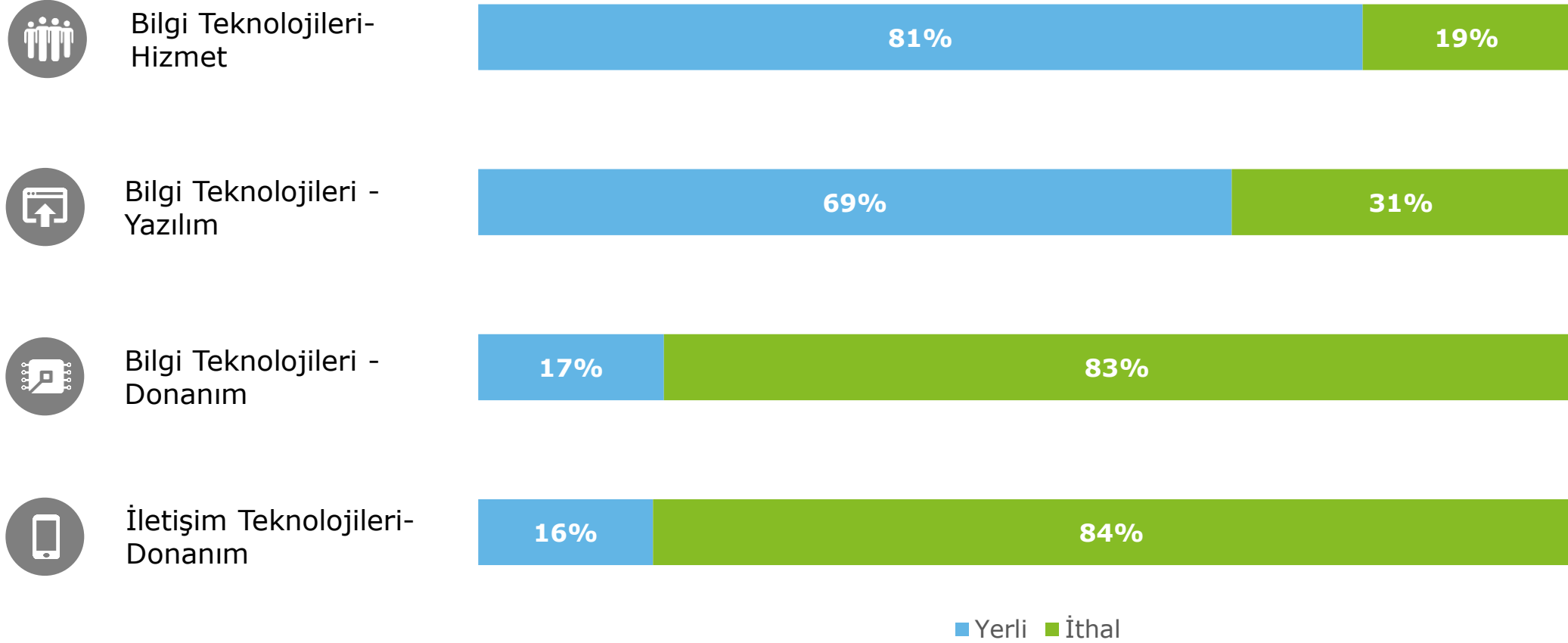
(TL % büyüme)

Kaynak: Deloitte analizi, TUIK, IDC

© 2020 Deloitte Danışmanlık A.Ş.

2019 Ürün ve hizmetlerin menşei

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

2019 yılında toplam sektör hacminin %14'ü teknokentlerde yaratılmıştır

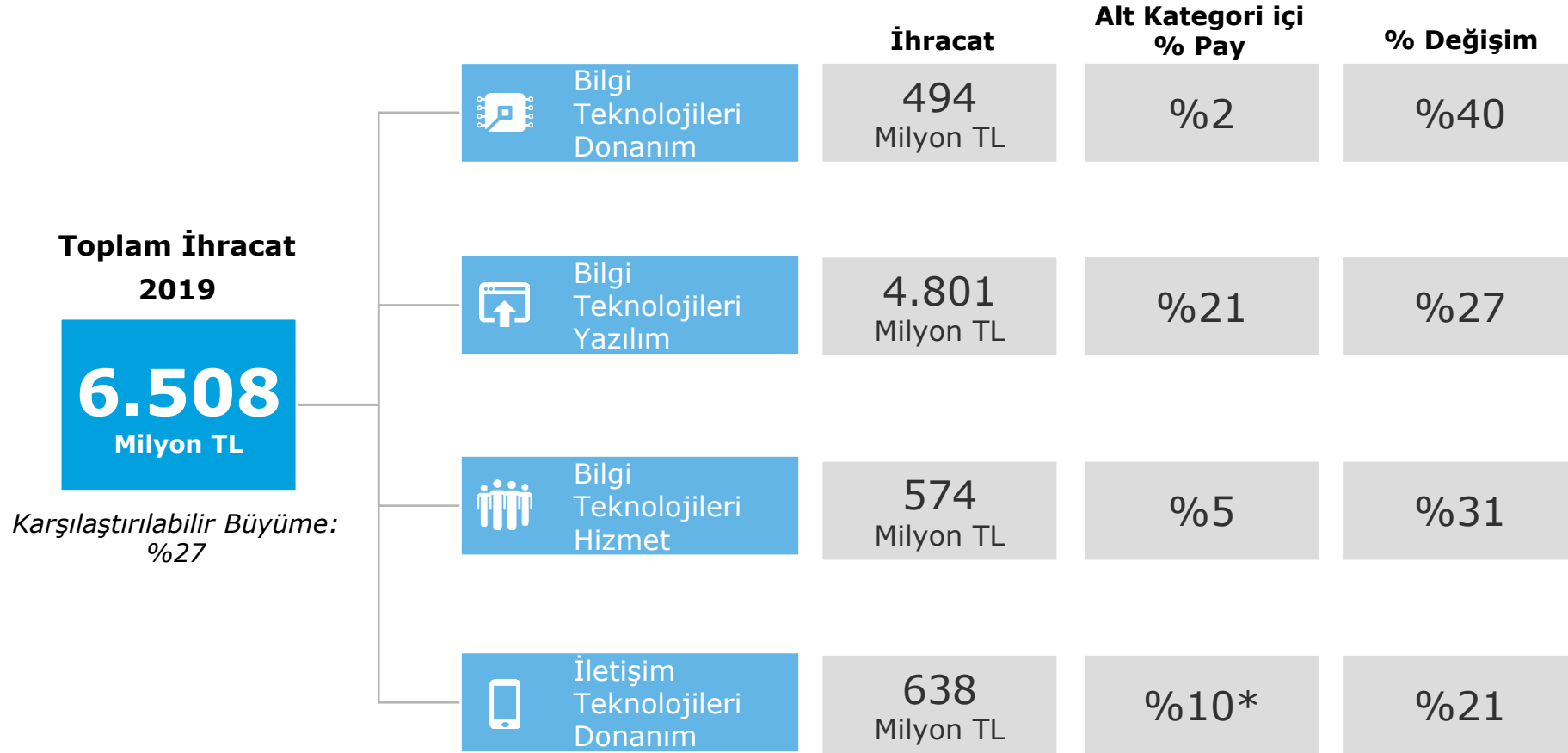
Türkiye'de Teknokentler	2018	2019	Değişim
Teknokent Sayısı	81	84*	%4
Şirket Sayısı	5.334	5.673	%6
Çalışan Sayısı	51.574	58.313	%13
Toplam Ciro (TL milyar)	16,0	22,9	%43
Toplam İhracat (TL milyar)	3,8	4,5	%19
<i>Ciro / Şirket (TL milyon)</i>	3,0	4,0	%34
<i>Ciro / Çalışan (TL bin)</i>	310	392	%27
İhracat / Teknokent (TL milyon)	46,9	54,0	%15
İhracat / Ciro	%24	%20	-370 bps

Kaynak: T.C Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

*84 Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nden 69'u faaliyetine devam etmekte, 15'inin ise altyapı çalışmalarının devam etmesi sebebiyle hali hazırda faaliyete geçmemişlerdir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü ihracatı

milyon TL

*Mobil telefon hariç oran.

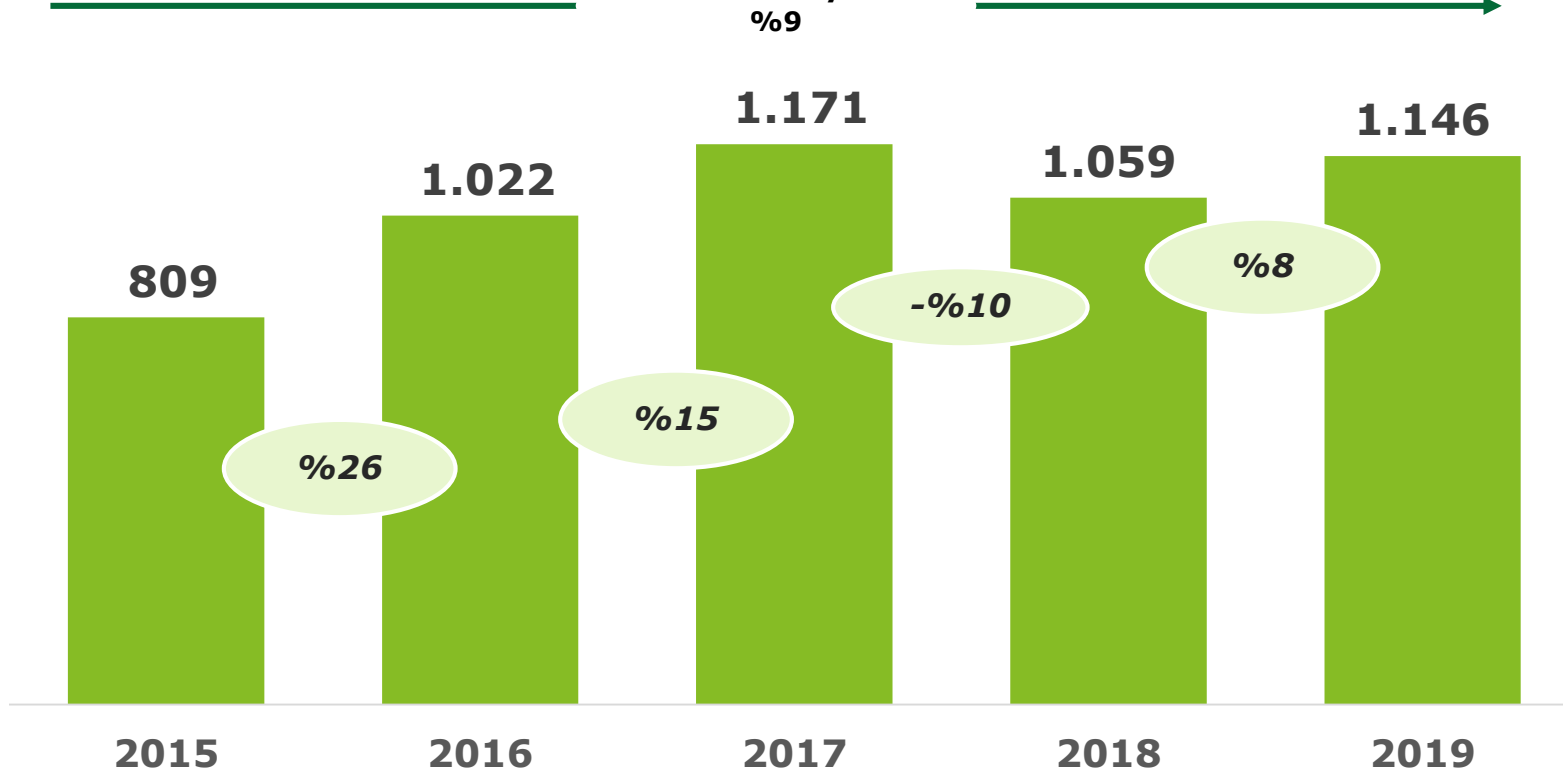
Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü ihracatı

Sektörün ihracatı 2015 yılından bu yana büyüyerek 1,1 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır

Bilgi ve İletişim Teknolojileri İhracatı

(milyon USD)

Yıllık Ort. Büyüme:
%9

- Avrupa Bölgesi, hedef pazarlarda liderliğini koruyup payını artırmaya devam ederken; yerli firmalar Amerika gibi lider ve Asya gibi büyüyen pazarlarda sınırlı performans göstermiştir.
- İhracat performansını artırılması için teknoloji firmalarının kurumsal kapasitelerinin artırılmasına ek olarak pazar çeşitliliği faaliyetlerinin de desteklenmesi gerekmektedir.

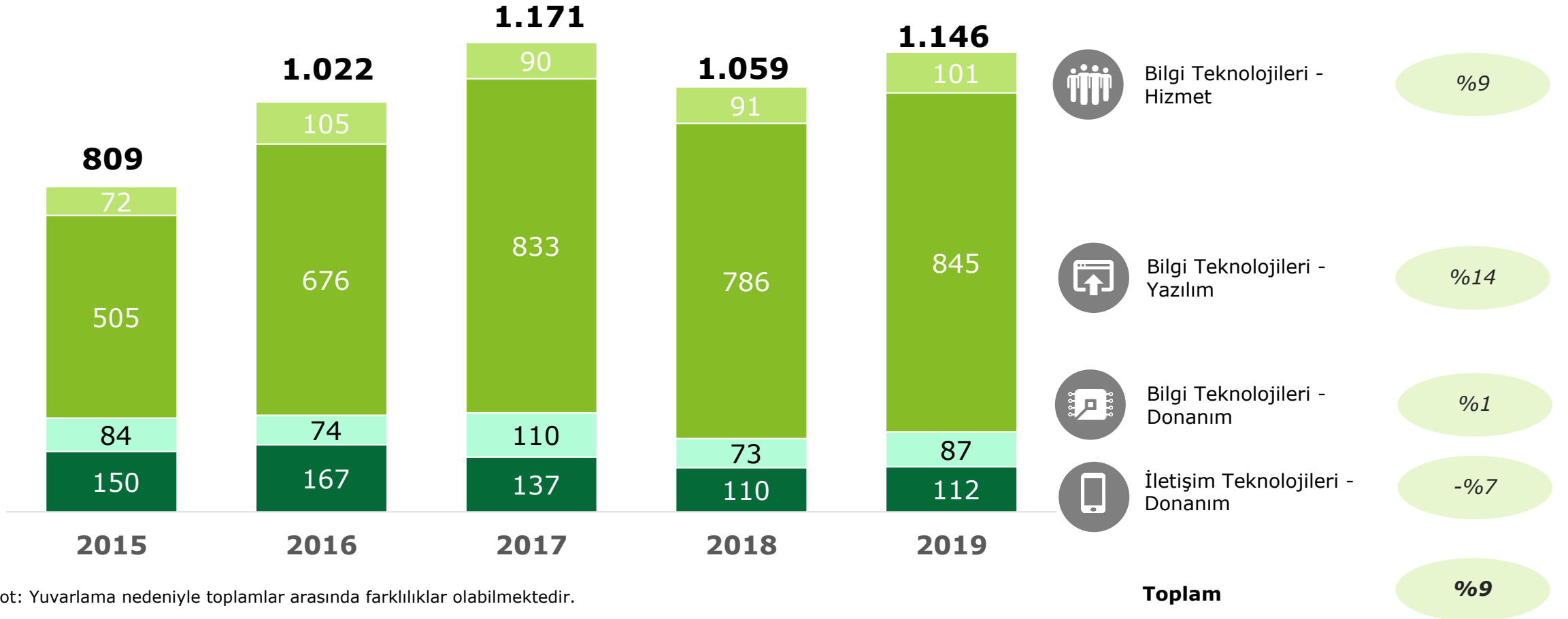
Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektörü ihracatı

Alt kategoriler bazında gelişim - milyon USD

Bilgi ve İletişim Teknolojileri İhracatı

(milyon USD)

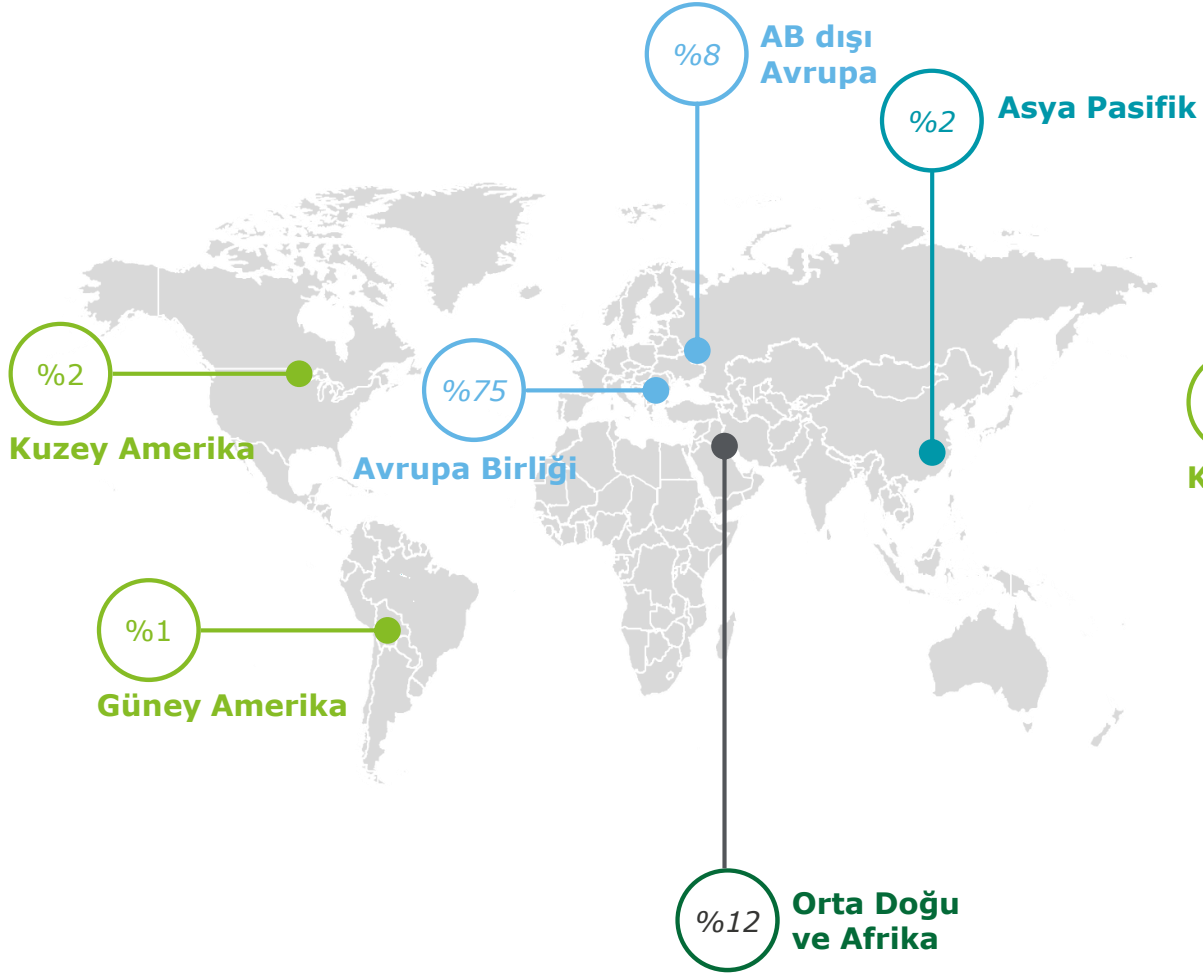
2015-19 Ortalama
Değişim Oranı

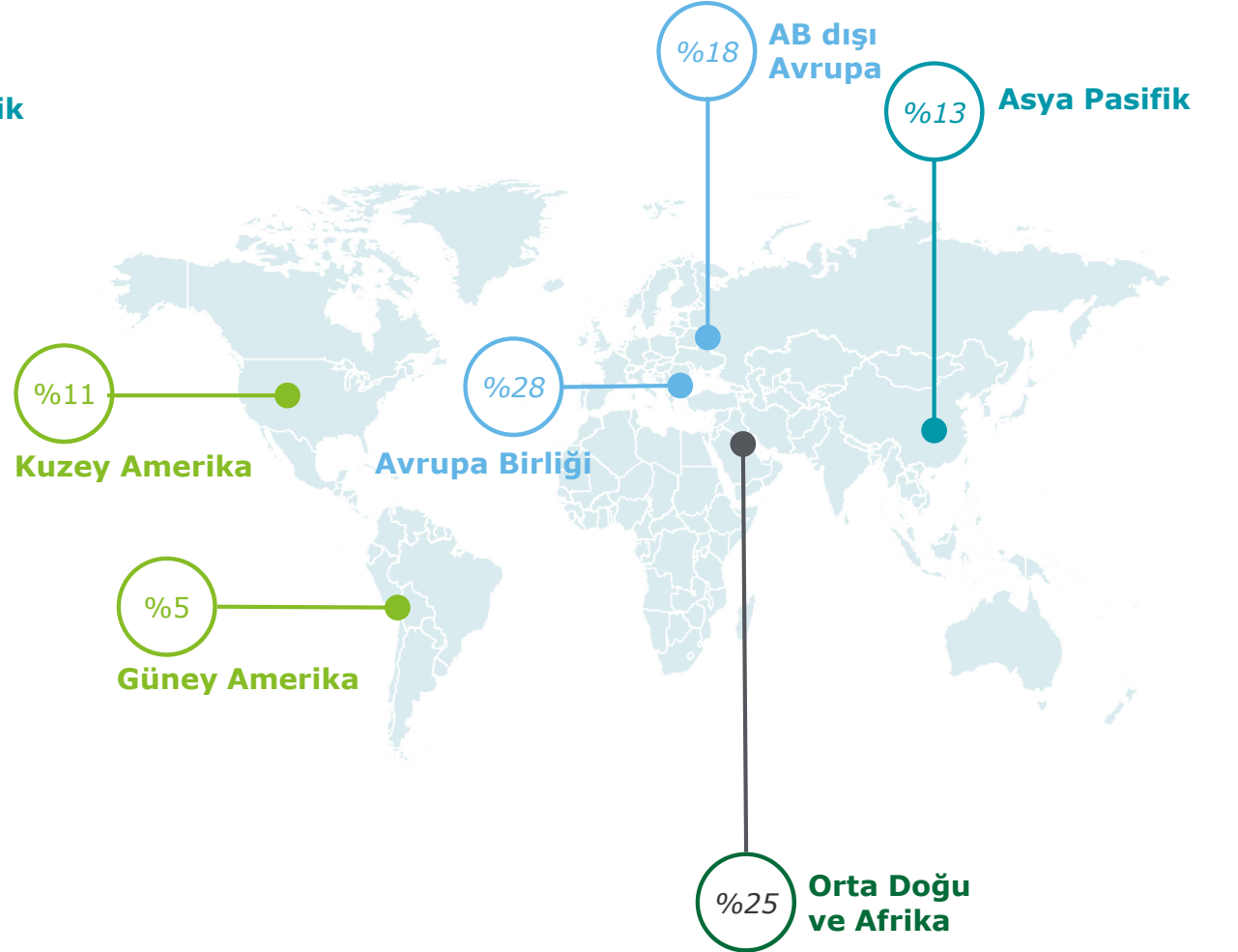
Not: Yuvarlama nedeniyle toplamlar arasında farklılıklar olabilmektedir.

İhracat yapılan bölgeler ve büyüme fırsatları

Toplam ihracatın bölgeler arası kırılımı, 2019*

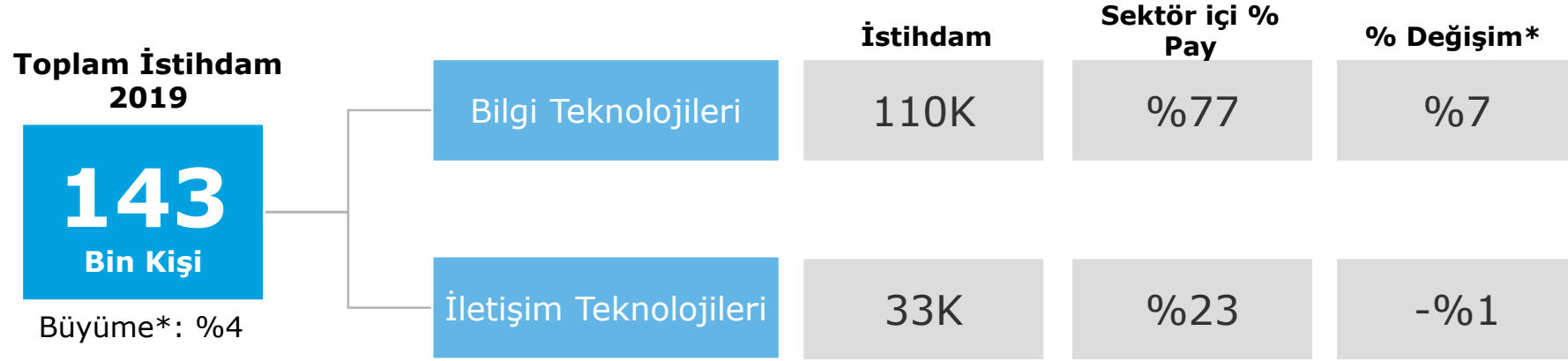
Gelecek 5 yıldaki büyüme fırsatları**

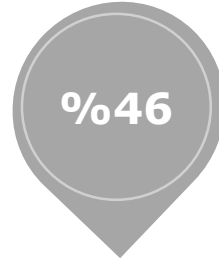
*:63 firma yanıtına göre toplam ihracatın bölgeler arası kırılımı

** : Soru: Sektörünüz için önümüzdeki 5 yıl içerisinde en fazla büyüme fırsatının olduğu coğrafyalar neresidir?, Anket katılımcısı firma verileri, N=97

İstihdam (bin kişi)

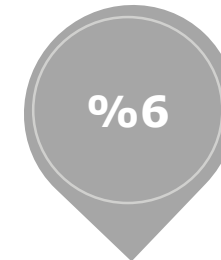
Kadın çalışan yüzdesi**

Üniversite mezunu çalışan yüzdesi¹

ARGE çalışanı yüzdesi¹

Taşeron çalışan yüzdesi¹

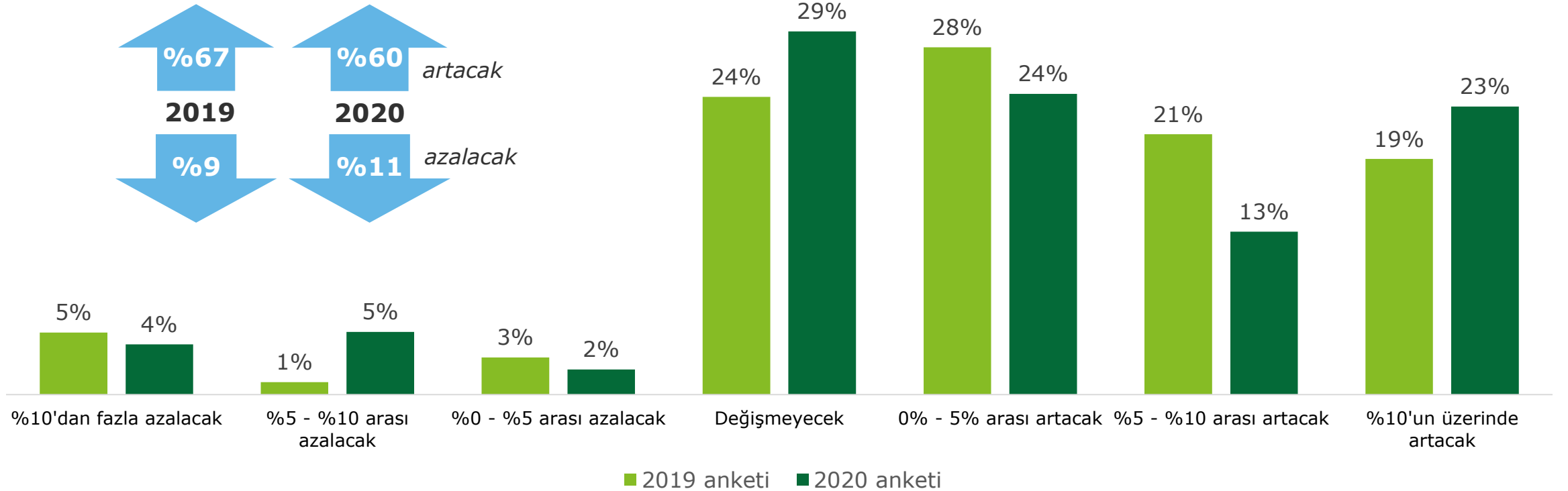
*Büyüme oranları, karşılaştırılabilir oranları ifade etmektedir (anket çalışmasına ilk kez bu sene katılan firmalar hariç tutularak hesaplanmaktadır)

** : Anket Katılımcısı Firma ve BTK verileri

İstihdam

Değişim beklentisi

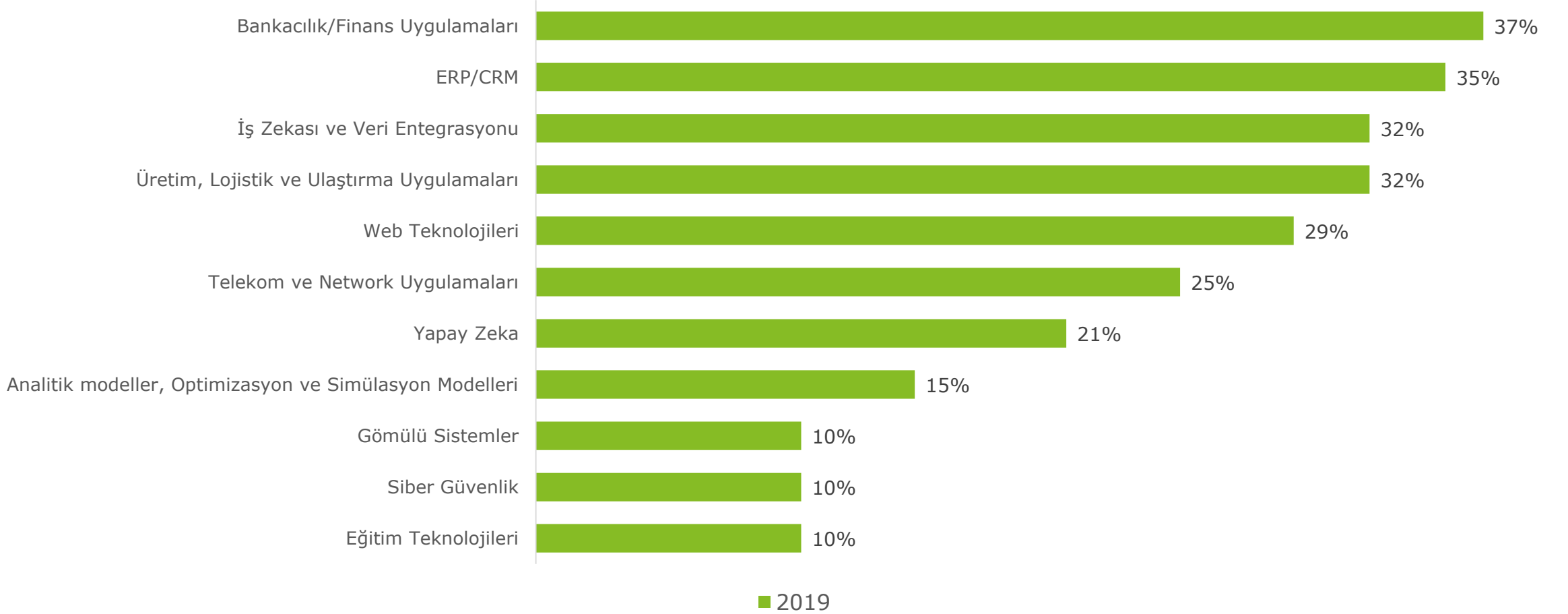
Size göre bu yıl şirketinizdeki istihdam değişimi ne şekilde olacaktır?

2020 N = 97; 2019 N = 112

Sektörde yazılım geliştirilen alanlar

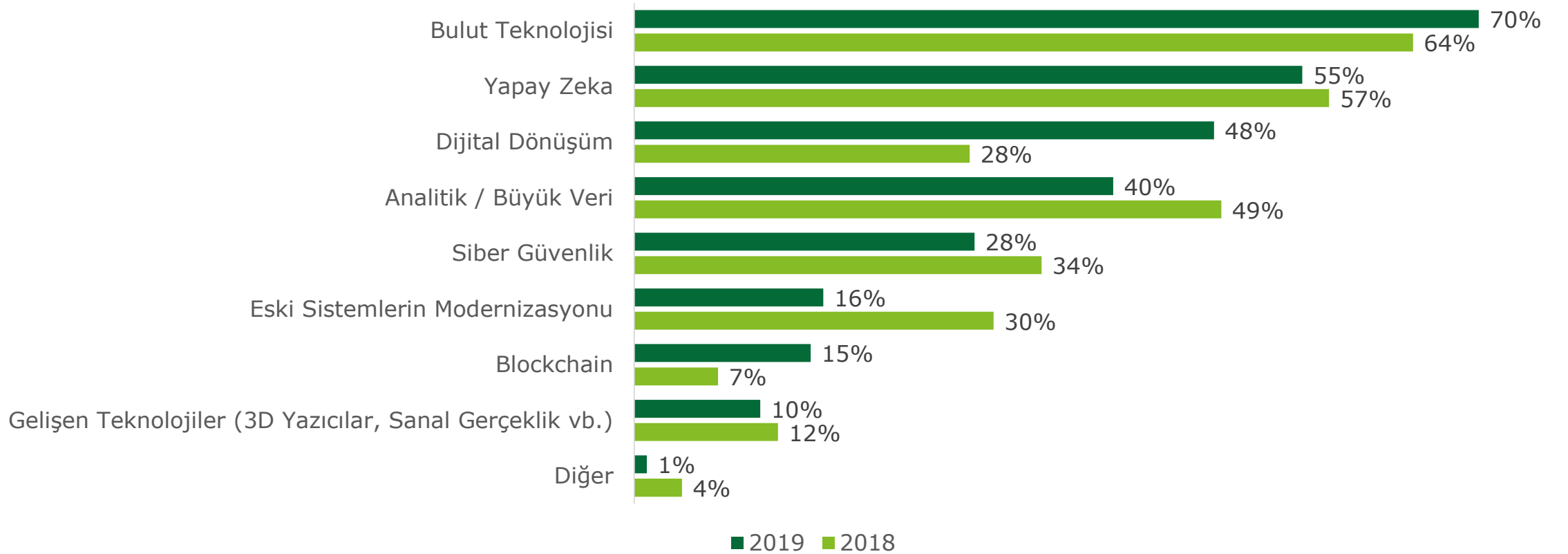
Şirketinizin hangi yazılım tipi alanında faaliyeti vardır?

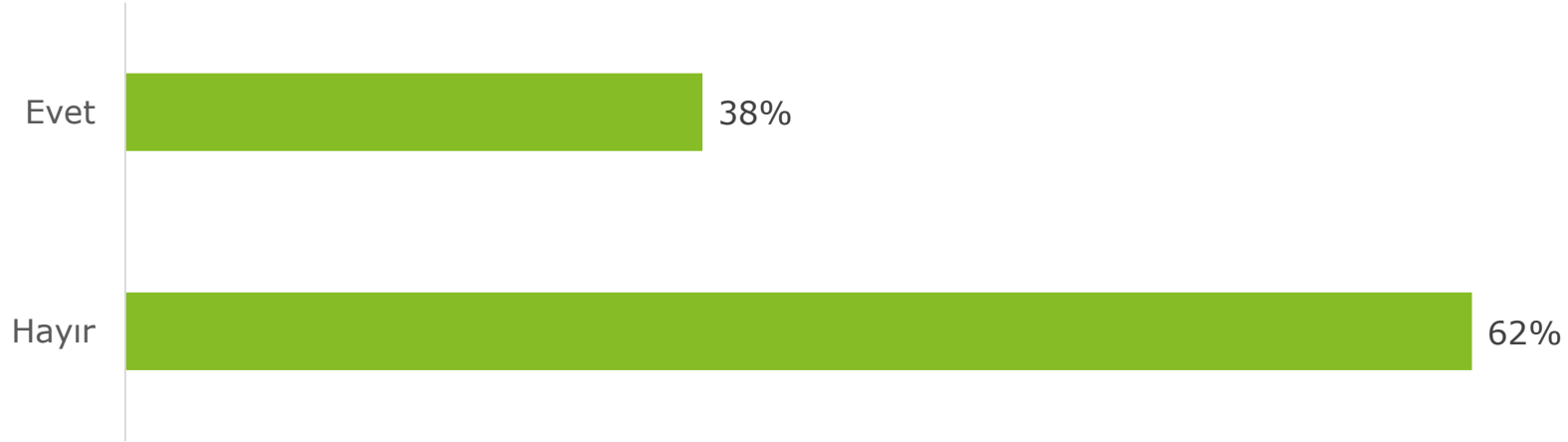
Anket katılımcısı ve yazılım cirosu olan firmalar arasında, N = 97

Sektörün etki alanları

Önümüzdeki bir yıl için, aşağıdaki teknolojik alanlar içerisinde hangilerinin sektörünüz üzerinde en fazla etkiye sahip olacağını öngörüyorsunuz (En fazla üç şık işaretleyiniz)

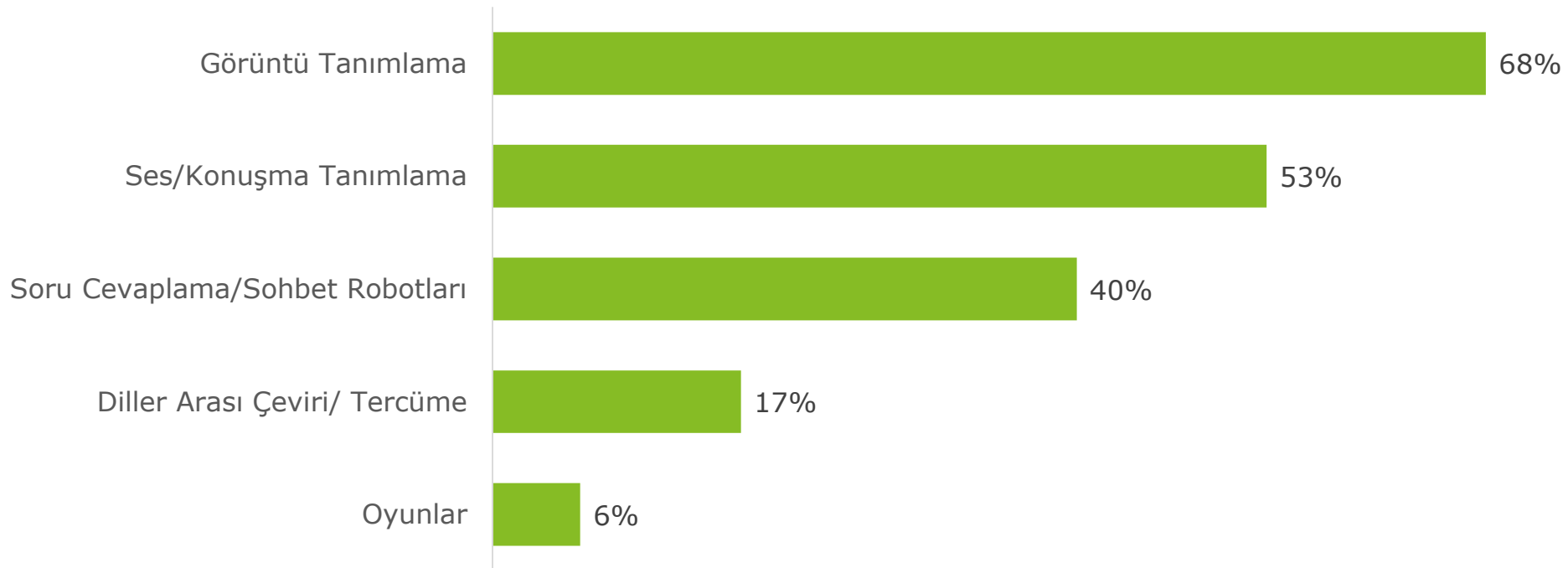

2019 yılı içerisinde elde ettiğiniz ciro içerisinde herhangi bir Bulut Bilişim ürün ya da hizmeti bulunmakta mıdır?

Elde edilen ciro içerisinde bulut bilişim ürün ya da hizmeti oranı

Aşağıdaki yapay zeka uygulamalarından hangilerinin sektörünüz üzerinde en fazla etkiye sahip olacağını öngörüyorsunuz (En fazla iki şık işaretleyiniz)

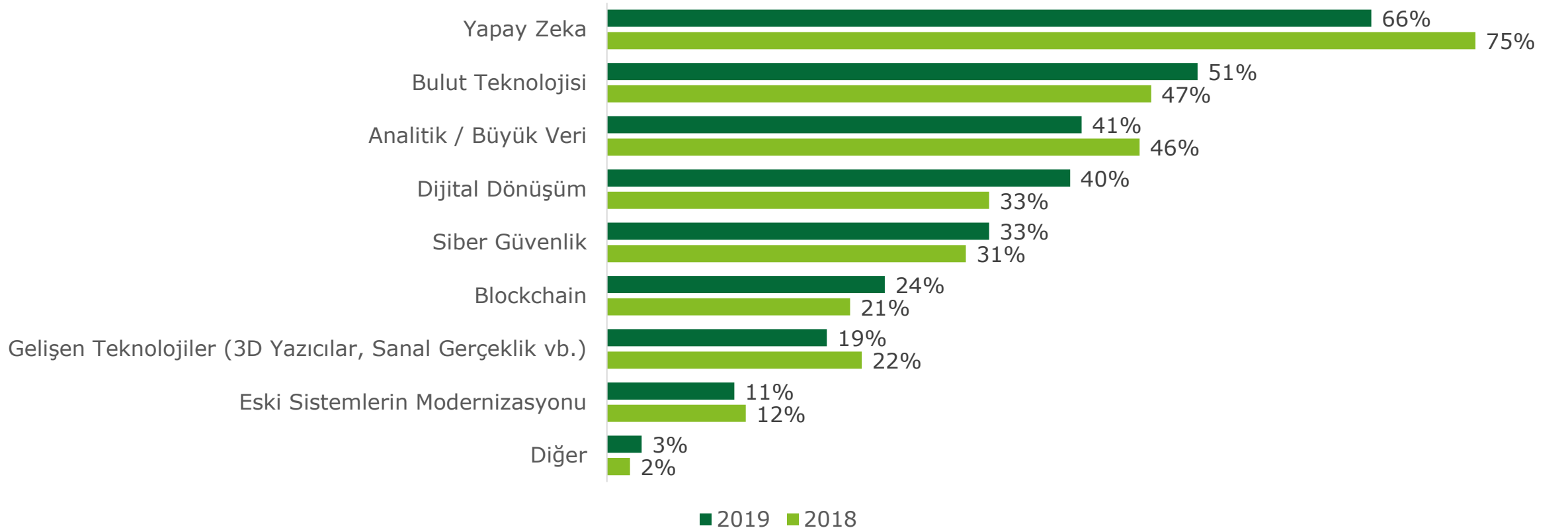
%18

Yapay zeka uygulamaları üzerine faaliyeti olan işletmeler*

*:Anket katılımcısı ve yazılım cirosu olan firmalar arasında, N = 97

Sektörün etki alanları

Önümüzdeki beş yıl için, aşağıdaki teknolojik alanlar içerisinde hangilerinin sektörünüz üzerinde en fazla etkiye sahip olacağını öngörüyorsunuz (En fazla üç şık işaretleyiniz)*

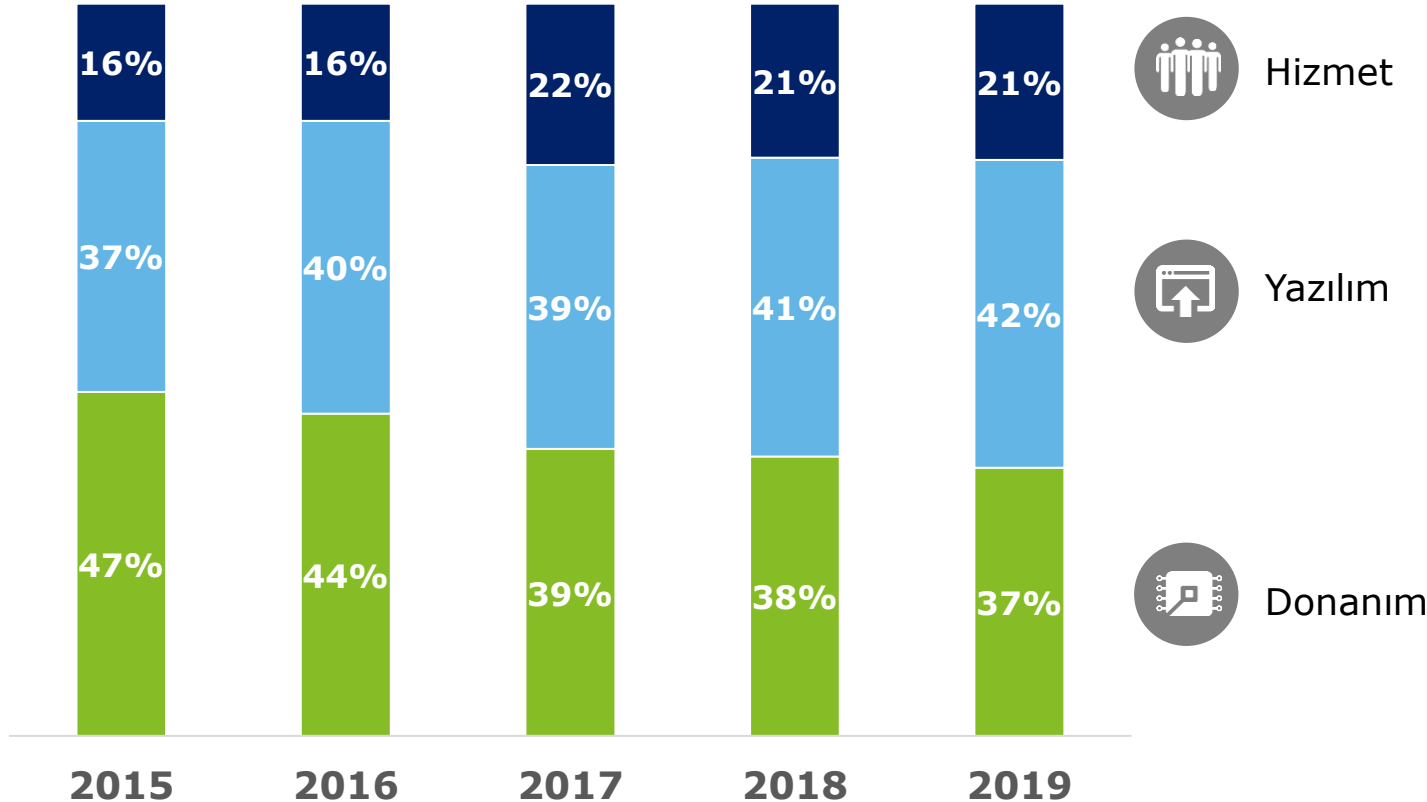

*: N = 97

Alt kategori paylarının yıllara göre değişimi

Sektörün bileşenleri, 2015 yılından bu yana gelişmiş ülke dağılımlarına daha çok yakınsamış, yazılım ve hizmet gibi katma değerli faaliyetlerin payı toplam içinde gelişmeye devam etmiştir

Bilgi Teknolojileri Pazar Bileşenleri

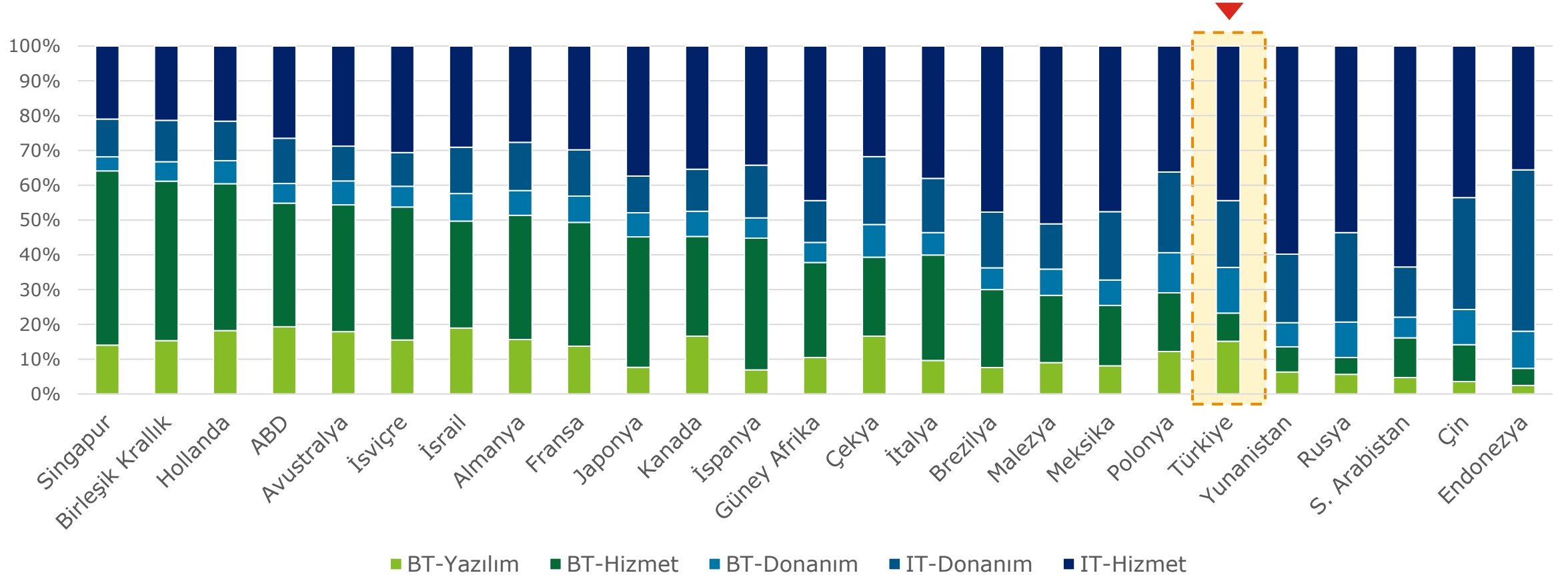

- Bilgi Teknolojilerinin payı toplam içinde fazla değişmese de, yazılım ve hizmet gibi daha yüksek katma değerli alanların payı artmaktadır.
- BT donanım satışları küresel trendlere paralel olarak yavaşlamaya devam ederken yerli oranın daha yüksek olduğu hizmet ve yazılım sektörlerinde artış devam etmektedir.
- Kurumların, ERP ve CRM gibi temel sayısal dönüşümlerine ek olarak; son yıllarda artan analitik ve dijital dönüşüm yatırımları bu trendin ilerleyen yıllarda da devam edeceğine işaret etmektedir.

Alt kategori paylarının yıllara göre değişimi

Yerli katma değeri yüksek hizmet ve yazılım sektörünün toplam içindeki payları incelendiğinde Türkiye gelişmekte olan ülkelere benzer bir profil göstermektedir

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Pazar Bileşenleri

Kaynak: TÜBİSAD, Gartner, Deloitte analizi

© 2020 Deloitte Danışmanlık A.Ş.

2019 Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazarı milyar TL

2019 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü (milyar TL)

Toplam
İhracat
6,5

Sektör Büyüklüğü

152,7

Toplam
İstihdam
143k

Bilgi Teknolojileri

56,1

İletişim Teknolojileri

96,6

 Donanım

20,4

 Yazılım

23,4

 Hizmet

12,2

 Donanım

29,9

 Elektronik
Haberleşme

66,6

Not: Yuvarlama nedeniyle toplamlar arasında farklılıklar olabilmektedir.

2019 Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazarı

milyar USD

2019 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü (milyar USD)

Toplam
İhracat
1,1

Sektör Büyüklüğü
26,8

Toplam
İstihdam
143k

Bilgi Teknolojileri

9,9

İletişim Teknolojileri

17,0

 Donanım

3,6

 Yazılım

4,1

 Hizmet

2,2

 Donanım

5,3

 **Elektronik
Haberleşme**

11,7

Not: Yuvarlama nedeniyle toplamlar arasında farklılıklar olabilmektedir.

TEŞEKKÜRLER

Çalışmamıza değerli katkıları için
T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
SASAD, Context ve TÜBİSAD üyelerine ve sektör firmalarına
teşekkürlerimizi sunarız.

Bu rapor Deloitte Danışmanlık tarafından TÜBİSAD için hazırlanmıştır. Bu rapordaki bilgiler TÜBİSAD ve Deloitte Danışmanlık'ın yazılı onayı alınmadan, kısmen ya da yorum şeklinde, çoğaltılamaz ve üçüncü kişilere verilemez.